

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті досліджено основні підходи до трактування управлінських технологій та специфіки їх впливу на інноваційний розвиток підприємства. Обґрунтовано необхідність трансформації розуміння інноваційного розвитку підприємства з фокусуванням уваги на ефективному управлінні внутрішньо-організаційними процесами. Проаналізовано світові тенденції вибору сучасних технологій управління. Запропоновано тезу щодо здатності прогресивних управлінських технологій забезпечити зародження інноваційних ідей у самому підприємстві.

Ключові слова: інноваційний розвиток, управлінські технології, управління.

GAVLOVSKA N. I.

Khmelnytskyi National University

THE USE OF MODERN MANAGEMENT TECHNOLOGIES OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF DOMESTIC ENTERPRISES

In this paper, the main approaches to the interpretation of management technologies and specifics of their influence on innovative development of the enterprise are explored. The necessity of transformation of understanding the enterprise innovative development with a focus on the effective management of intra-organizational processes is grounded. Global trends of selection of modern management technologies are analyzed. A statement about the ability of progressive management technologies for ensuring the emergence of innovative ideas at the enterprise is proposed.

Keywords: innovative development, management technologies, management.

Постановка проблеми. Нестабільність зовнішнього середовища і динамічність економічних процесів зумовлює необхідність впровадження та застосування сучасних технологій управління, особливо у контексті інноваційно-інвестиційного розвитку вітчизняних підприємств. Однак, слід відмітити відсутність досвіду вітчизняних суб'єктів господарювання у активному використанні сучасних технологій управління, а напрацювання зарубіжних фахівців потребують адаптації з огляду на специфіку вітчизняної економіки. Також доцільно підкреслити тривалий період дослідження питань інноваційного розвитку у вітчизняній науковій сфері, однак інструментальному забезпеченню зазначеного процесу приділялось недостатньо уваги. Інноваційний розвиток повинен передбачати не лише реалізацію продуктових і технологічних інновацій, а й зміну парадигми управління інноваційно-активним підприємством незалежно від сфери його діяльності, його розміру і організаційно-правової форми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інноваційний менеджмент та інноваційний розвиток є надзвичайно важливими аспектами розвитку як національної економіки, так і економіки конкретного суб'єкта господарювання. Відповідно ціла плеяда вітчизняних та іноземних науковців здійснили вагомий науковий доробок у дослідженні окресленої проблематики, а саме: Афанасьєв Н., Йохна М., Стадник В., Гальчинський А., Гесць В., Семиноженко В., Рудніченко Є. [1–4] та інші.

Результати дослідження. З позиції розуміння технології взагалі, то етимологічно у перекладі з грецької це означає: *téchne* – мистецтво, майстерність; *logos* – вчення. У широкому значенні її розуміють як обсяг знань, які використовують для виробництва товарів і послуг з економічних ресурсів [5].

Зміст поняття "технології" передбачає комплекс організаційних заходів, операцій і прийомів, спрямованих на виробництво товарів і послуг з номінальним якістю і оптимальними витратами, обумовлених поточним рівнем розвитку науки, техніки та суспільства в цілому. В даний час, це слово в зарубіжних публікаціях стосовно політики та державного управління нерідко асоціюється з поняттям "дорожня карта". Технологія містить у собі методи, прийоми, режим роботи, послідовність операцій і процедур, вона тісно пов'язана з необхідними для їх реалізації засобами, обладнанням, інструментами, матеріалами [6].

Аналіз праць провідних зарубіжних та вітчизняних вчених показав, що трактування поняття "технологія управління" можна класифікувати в межах шести основних груп. Згруповані за переліченими групами визначення поняття «технологія управління» представлені на рисунку 1, а саме:

1) трактування технології управління через поняття процес, зустрічається у працях наступних авторів: Бондарчук Л., Попеляр А., Василенко А., Голубков Є., Кузьмін О., Курочкин О., Пірогов В., Ракша Н., Яцура М.;

2) трактування технології управління через поняття сукупності знань, зустрічається у працях наступних авторів: Добровольський І., Кузнєцова І., Мельник А., ТОВАЖНЯНСКИЙ Л. та ін.;

3) трактування технології управління через поняття послідовності дій, зустрічається у працях наступних авторів: Кноррінг В., Коротков Е., Лебідь О. В., Лихолобов Е. А., Одінцова Г. та ін., Софронова О.;

4) трактування технології управління через поняття заходи, методи, інструменти, зустрічається у працях наступних авторів: Василенко В., Веснін В., Дудников А., Комаров В., Соболев В., Семенчук А., Смірнов Е.А;

5) трактування технології управління через поняття сукупність операцій і процедур, зустрічається у працях наступних авторів: Біскуп В., Благуляк В., Мисик Б., Іванов В., Мосейко В., Пальчук О., Гуцалюк О., Тютлікова В., Пересунько В., Шегда А.;

6) трактування технології управління шляхом поєднання понять, зустрічається у працях наступних авторів: Ожегов С., Пирогов В., Зав'ялов С., Мукушев Г., Смірнов Е.

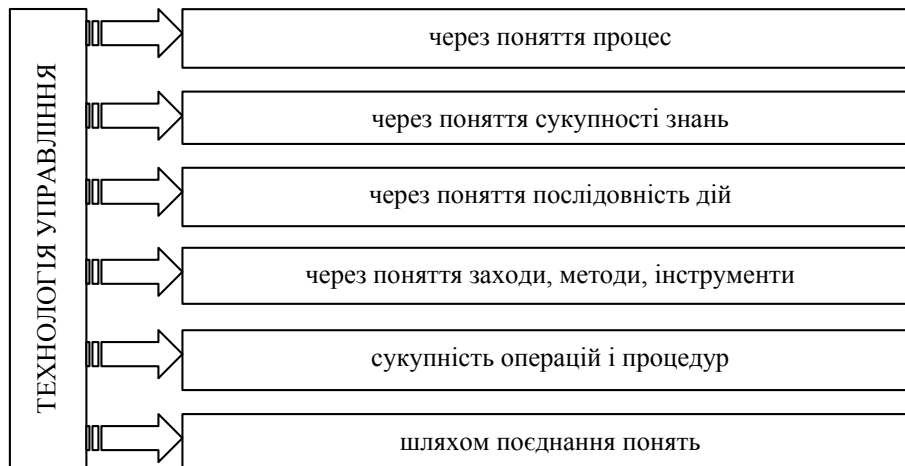

Рис. 1. Визначення поняття "технологія управління"

Ефективність діяльності суб'єкта господарювання, його становище на ринку принципово залежать від стратегії розвитку, вибору і застосування як окремих стратегічних типів управлінських технологій, так і їх різних поєднань, особливо у контексті реалізації інноваційного розвитку.

Сьогодення функціонування і розвитку багатьох вітчизняних підприємств свідчить про те, що незалежно від географічної належності, масштабів і бізнес-профілів, підприємства стикаються як з загальновідомими труднощами функціонування, так і з новими викликами, що породжують зміну правил гри, змушують керівників шукати нові ідеї і приймати нестандартні організаційно-управлінські рішення. Для визначення інноваційних завдань менеджменту, що зумовлені викликами зовнішнього середовища та суперечностями у функціонуванні підприємства, відома консалтингова компанія "Bain & Company" протягом останніх двадцяти років проводить масштабні дослідження проблематики розвитку підприємства та рівня використання управлінських інструментів у практиці підприємств. Для визначення рівня популярності та ефективності використання управлінських інструментів і технологій компанія проводить опитування понад 30 тис. респондентів, які представляють керівництво підприємств різних сфер діяльності, масштабів та регіональної приналежності.

За результатами вивчення оприлюднених звітів досліджень, які проводилися у період з 2000 по 2014 роки складено рейтинг популярності технологій управління (табл. 1) [7].

Таблиця 1

Динаміка зміни рівня популярності технологій управління

Ранг	2000	2006	2010	2012	2014
1	Стратегічне планування	Стратегічне планування	Бенчмаркінг	Стратегічне планування	CRM
2	Формування місії і візії	CRM	Стратегічне планування	CRM	Бенчмаркінг
3	Бенчмаркінг	Сегментація споживачів	Формування місії і бачення	Аудит залучення персоналу	Аудит залучення персоналу
4	Аутсорсинг	Бенчмаркінг	CRM	Бенчмаркінг	Стратегічне планування
5	Задоволення клієнтів	Формування місії і бачення	Аутсорсинг	Збалансована система показників	Аутсорсинг
6	Управління результативністю	Ключові компетенції	Збалансована система показників	Ключові компетенції	Збалансована система показників

Закінчення табл. 1

Ранг	2000	2006	2010	2012	2014
7	Стратегічні альянси	Аутсорсинг	Управління змінами	Сегментація споживачів	Формування місії і бачення
8	Оплата за результати	Реінжиніринг бізнес-процесів	Ключові компетенції	Управління лояльністю	Управління ланцюгами поставок
9	Сегментація споживачів	Сценарне планування	Стратегічні альянси	Управління ланцюгами поставок	Управління лояльністю
10	Ключові компетенції	Управління знаннями	Сегментація споживачів	Формування місії і бачення	Сегментація споживачів

Враховуючи наведені у табл. 1 найпопулярніші технології управління слід відмітити, що інноваційний розвиток підприємства потребує удосконалення підходів до його розуміння, трактування і управління, оскільки звуження поля дослідження тільки до розробки нових продуктів і технічного оновлення підприємства в сучасних умовах не може забезпечити реальних змін. Тільки більш прогресивні управлінські технології здатні забезпечити зародження інноваційних ідей у самому підприємстві і можуть забезпечити швидку їх реалізацію на практиці. Зміна орієнтації і акценту управлінської уваги на задоволення потреб споживачів чітко проявляється в пріоритетах управлінських технологій, що є найбільш популярними у світі.

Висновки. Трансформація підходів до управління інноваційним розвитком вітчизняних підприємств потребує вивчення світового досвіду та підходів до застосування сучасних технологій управління. Вибір таких технологій відповідно до умов функціонування підприємства та наявного управлінського потенціалу є запорукою інноваційного розвитку. Удосконалення менеджменту в цілому та окремих його функціональних складових забезпечує потреби економіки не тільки вітчизняних суб'єктів господарювання, а й обумовлює інституційні зміни у ринковому середовищі окремої країни.

Література

1. Афанасьев Н.В. Управление развитием предприятия : [монография] / Н.В. Афанасьев, В.Д. Рогожин, В.И. Рудыка. – Х. : Издательский дом "ИнжЭк", 2003. – 184 с.
2. Стадник В.В. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – К. : Академвидав, 2006. – 464 с.
3. Гальчинський А. Україна: наука та інноваційний розвиток / Гальчинський А., Гесць В., Семиноженко В. – К., 1997. – С. 43–46.
4. Інноваційно-інвестиційні стратегії в управлінні ринковою вартістю підприємства : [монографія] / [Стадник В. В., Рудніченко Є. М., Томаля Т. С., Непогодіна Н. І.]. — Хмельницький : ТРІАДА, 2008. — 234 с.
5. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь [Электронный ресурс] / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, Е. Б. Стародубцева. — М. : ИНФРА-М, 2007. — Режим доступа : <http://slovari.yandex.ru/dict/economic>.
6. Технология [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F>
7. Top 10 Management tools. URL: http://www.bain.com/management_tools/BainTopTenTools/default.asp

Надійшла 07.03.2016; рецензент: д. е. н. Рудніченко Є. М.